

Recensent: Wout Joling

Henk van Straten: 'Hou me vast!' Uitgeverij Boekscout.nl, Soest, mei 2012. ISBN: 9789462060128 (Alzheimer/Dementie/Mantelzorg/ED/1) Zie ook www.boekscout.nl

Soort boek/Stijl/Ziekte: Hou me vast! (272 pagina's) is een boeiend boek over het wel en wee van een ouder echtpaar, waarvan de vrouw wordt getroffen door de Ziekte van Alzheimer. Het verhaal wordt verteld door de man die zich zowel een liefhebbend echtgenoot als toegewijd mantelzorger toont. "De mantelzorger is er altijd. Hij mag en kan nooit weglopen. Om dit te kunnen volbrengen is liefde nodig!"

Over de schrijver: Henk van Straten (geb. 1918) begon te schrijven nadat hij was gepensioneerd. Zijn eerste boek 'De jaren 1937-1945' verscheen in 2008. Daarna volgden twee jeugdboeken. Over zichzelf zegt hij: "Ik ben een echte verteller. Ik heb heel mijn leven verhalen verteld aan mijn kinderen. Die hebben gezorgd dat ik ze ben gaan opschrijven. Ze zitten nog allemaal in mijn hoofd." 'Hou me vast!' noemt hij zelf "een verhaal vol ontroerende ontmoetingen en belevenissen. Het gaat over een naaste die lijdt aan Alzheimer. Niemand buiten de woning weet immers precies wat zich binnen afspeelt. Ik vertel wat de taak van de mantelzorger werkelijk inhoudt, wat hij meemaakt en wat hij moet doen. Hij moet er altijd zijn en moet zijn emotie verbergen. Een onbegonnen taak, zo lijkt het."

Korte beschrijving: Ruud en Toos zijn beiden al in de tachtig. Ze delen al zo'n zestig jaar lief en leed met elkaar. Dan wordt, min of meer bij toeval, ontdekt dat Toos Alzheimer heeft. Na een controleonderzoek in verband met haar reuma stelt een MRI-scan onmiskenbaar de diagnose die het leven van Ruud en Toos de komende jaren ingrijpend zal bepalen. In korte schetsen volgen we het wel en wee van Ruud en Toos. Daarin nemen ook hun twee dochters een plaats in, Lotte, die samenwoont met vriendin Paula, en Liesbeth die in Mexico woont.

De ziekte verloopt in het begin bijna ongemerkt en openbaart zich in kleine dagelijkse dingen, die tegelijk verdrietig en vermakelijk zijn. Zo treft Ruud zijn vrouw een keer kwaad voor de televisie aan, mopperend dat ze die niet zachter kan zetten: "Ik druk op de knop maar dat ding doet niks." Dan ziet hij dat zij het mobieltje in de hand heeft. Dat had op de tafel gelegen en dat had ze gepakt.

Naast de zorgen blijven er ook veel mooie momenten. Als Ruud en Toos zestig jaar getrouwd zijn, verrassen de kinderen hun met een orkest voor de deur dat *Lang zal ze leven* speelt.

Als Ruud op een dag vanwege een ongelukkige val vier dagen het ziekenhuis in moet, heeft dat natuurlijk gevolgen voor de opvang van Toos die niet alleen thuis kan blijven. Dochter Lotte vangt die problemen op. Ruud heeft daar aan de ene kant schuldgevoelens over maar kan ook niet verhullen dat hij zijn ziekenhuisopname als een heerlijke, ontspannende vakantie ervaart. "Hij hoeft niks te doen. Hij wordt aan alle kanten door de zusters verwend." Even geen mantelzorgen aan zijn hoofd.

De ziekte verandert hun relatie. Toos wordt van sterke, zelfstandige vrouw een kwetsbare, afhankelijke patiënt. En de ziekte maakt Ruud, behalve echtgenoot, tot mantelzorger. Alles bepalend blijft de liefde tussen de twee. Vastbesloten fluistert hij haar toe: "Ik zal je altijd vasthouden Toos. Dat beloof ik je. Ik zal er altijd zijn, ik laat je nooit los!"

Wat viel op: Het boek leest makkelijk. In korte, columnachtige hoofdstukken (91) beleeft de lezer mee wat het leven van alledag betekent voor iemand die zijn geliefde echtgenote steeds meer in de greep van Alzheimer ziet komen. Niet alleen de last en het leed worden beschreven maar zeker ook de momenten van geluk die in soms kleine

dingen zichtbaar worden. Opvallend is de niet aflatende liefde voor elkaar. Het geheel is een eerlijk en waarachtig verslag geworden van een ziekte waar iedereen in deze tijd mee te maken kan krijgen, als patiënt, als verzorger van een naaste of betrokken bij iemand in de directe omgeving.

Citaten: Pag. 9: ‘Het woord is gevallen. De geriater kijkt Ruud aan en verwacht een antwoord. Maar dat heeft hij niet.’

Pag. 10: ‘Hij heeft het heel moeilijk gehad met het aanvaarden van de ziekte van Toos. Dat is eigenlijk een aanvaarding tegen wil en dank. Hij betrapt zich er nu nog soms op dat hij er bijna zeker van is, dat zij geen Alzheimer heeft. Dat is heel verwarrend.’

Pag. 34: ‘Strijken vindt hij best een aardige bezigheid. Je ziet al die vouwen en kreukels verdwijnen. Als je het goed doet heb je een mooi, gelijkvormig stapeltje wasgoed dat je zo in de kast kunt leggen.’

Pag. 73: “‘Kom eens kijken door het raam. Moet je dat zien. Het stormt. Dat is niet normaal meer. De bomen zwaaien als gekken heen en weer. Direct valt er een om.’” Toos is uit haar stoel opgestaan en staat vlak voor het raam naar buiten te kijken. Hij gaat weer terug naar het raam en komt naast haar staan. Ze kijken samen naar buiten.’

Pag. 76: ‘Hij wil iets kopen voor Toos, om haar op te vrolijken. Hij fietst naar een klein winkeltje, dat hij eens heeft gezien met allemaal gezellige spullen. Daar koopt hij een leuk windlichtje en een klein vogeltje. Hij zet het vogeltje op de rand van het windlichtje vast. Hij vertelt de juffrouw van de winkel wat hij met het vogeltje en het windlichtje gaat doen. Het maakt indruk op de winkeljuffrouw. Ze verpakt het zo mooi, dat ze er niets meer op kan verdienen. Dat zegt hij ook. Ze lacht maar wat. “Als uw vrouw er plezier aan beleeft, heb ik genoeg verdiend,” zegt ze.’

Pag. 158: ‘Het is vandaag Koninginnedag. Toos zit te genieten voor de televisie. Van het feestelijke gedoe in Makkum en Franeker. Ze geniet weer helemaal van de capriolen van de Koninklijke Hoogheden. Van Maxima en Willem-Alexander en helemaal van het schaatsen van Maxima, het ringsteken van de twee prinsen en van die ene prinses die helemaal alleen het karretje met de prinsen vooruitduwt.’

Pag. 175: ‘Toos zingt uit volle borst mee. Hij ziet hoe ze geniet, hoe heerlijk ze het vindt om al die liedjes in haar eigen moedertaal mee te kunnen zingen. Ze pakt zijn arm en ze kijkt naar hem. Hij ziet dat haar ziekte verdwenen is. Ze heeft geen Alzheimer meer.’

Pag. 237: ‘Heel eenvoudige dingen weet ze niet meer. Maar hoeveel zeep hij in de wasmachine moet doen, kan ze hem haarfijn vertellen. Dan denkt hij: “Als ze dat nog weet, heb je toch geen Alzheimer.” Die twijfel is er trouwens altijd geweest. Iedereen kan met haar een hele dag gewoon praten. En dan ineens stopt het. Dat is heel verwarrend.’

Pag. 271: “‘Kom maar Toos’ en hij trekt haar voorzichtig overeind. “Hou me vast Ruud” fluistert ze heel zacht, “hou me alsjeblieft vast, heel de wereld draait om me heen.” “Ik hou je vast, Toos, je hoeft niet bang te zijn, ik laat je niet vallen, ik ben bij je.” Zo staan ze tegen elkaar, de armen om elkaar heen geslagen.’